

ΜΟΝΟ ΟΙ ΕΡΑΣΤΕΣ ΜΕΝΟΥΝ ΖΩΝΤΑΝΟΙ ONLY LOVERS LEFT ALIVE

Σκηνοθεσία- Σενάριο: Jim Jarmusch

Ηθοποιοί: Tom Hiddleston, Tilda Swinton,
Mia Wasikowska, John Hurt,
Anton Yelchin

Φωτογραφία: Yorick Le Saux

Μοντάζ: Affonso Goncalves

Μουσική: Jozef Van Wissen

Κοστούμια: Bina Daigeler

Χώρα: Η.Β., Γερμανία, Γαλλία, Κύπρος, Η.Π.Α.
(Έγχρωμη)

Διάρκεια: 123'

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Sitges-Catalonian International Film Festival 2013, Ειδικό Βραβείο Κριτικής Επιτροπής στον Jim Jarmusch
- Cannes Film Festival 2013, Υποψηφιότητα για Χρυσό Φοίνικα στον Jim Jarmusch
- New York Film Festival 2013, Υποψηφιότητα Καλύτερης Ταινίας στον Jim Jarmusch.

Η πιο rock' n' roll ταινία του Τζιμ Τζάρμους εδώ και χρόνια.

Ο απέθαντος ρομαντισμός του Τζιμ Τζάρμους.

Με φόντο τα ρομαντικά συντρίμια του Ντιτρόιτ και της Ταγγέρης, ένας μουσικός της αντεργκράουντ σκηνής, βαθιά θλιμμένος για την πορεία της ανθρώπινης κατάστασης, ξαναβρίσκεται με την ακατάβλητη, αινιγματική ερωμένη του. Αυτή η ερωτική ιστορία κρατάει εδώ και αρκετούς αιώνες, αλλά σύντομα η άγρια, ανεξέλεγκτη αδελφή της γυναίκας θα παρέμβει στο ασύδοτο τους ειδύλλιο. Θα μπορέσουν αυτοί οι σοφοί αλλά ευαίσθητοι χαρακτήρες να επιβιώσουν καθώς ο μοντέρνος κόσμος γύρω τους καταρρέει;

Ο Τζιμ Τζάρμους χτίζει στην ταινία "Μόνο οι εραστές μένουν ζωντανοί" το ιδιόρρυθμο κινηματογραφικό σύμπαν του με άξονα το βαμπιρικό μύθο. Πρωταγωνιστές του φιλμ δύο σοφιστικέ Βρικόλακες, η Ιβ και ο Άνταμ - τους υποδύονται οι Τίλντα Σουίντον και Τομ Χίντλεστον - οι οποίοι περιπλανώνται ανά τους αιώνες στο περιθώριο της κοινωνίας, σε έναν κόσμο που πλέον τους προκαλεί μόνο σύγχυση.

Η ταινία, η οποία απέσπασε εξαιρετικές κριτικές, είναι αντιπροσωπευτική της γραφής του αμερικανού δημιουργού, λειτουργώντας ως μια αλληγορία για

τη συντροφικότητα, την τέχνη και την κατάσταση της ανθρωπότητας. Ο Τζάρμους χρησιμοποιεί ως όχημα δύο ψυχές που δεν ανήκουν σε αυτό τον κόσμο για να μιλήσει για αυτό που η ανθρωπότητα αποκαλούν "παντοτινή αγάπη".

Η νέα ταινία του Τζιμ Τζάρμους που πατάει στο vampire trend της εποχής δεν πάγωσε, ούτε ρούφηξε το αίμα μας. Το έκανε να τρέχει πιο γρήγορα στην καρδιά, ερωτευμένο με όσα διαδραματίζονται στην οθόνη.

Ο Αδάμ και η Εύα είναι δύο ακόμα ερωτευμένα μεταξύ τους βαμπίρ. Συμπεριφέρονται εδώ και αιώνες, αλλά μπορούν να ζουν και χωριστά – εκείνος έχει καταφύγει στο μισοπεθαμένο βιομηχανικό Ντιτρόιτ όπου συνθέτει την μουσική του εμπνευσμένος από το νίβε της τοπικής σκηνης, εκείνη στην μυστικιστική Ταγγέρη όπου συζητά για τέχνη με τον γέροντα βρικόλακα Κρίστοφερ Μάρλοου, τον ανώνυμο που έγραψε στην πραγματικότητα τα έργα του Σαίξπηρ.

Η Εύα καταφέρνει να εκσυγχρονίζεται με την κάθε εποχή, να προσαρμόζεται και να εκτιμά την τεχνολογία, να ζει την κάθε νύχτα γαλήνια, συμφιλωμένη με τις αλλαγές. Ο Αδάμ είναι καλλιτέχνης, πιο ευαίσθητος, ιδιοσυγκρασιακός, τον πληγώνει η ανεξέλεγκτη βία των πραγματικών ζόμπι (δηλαδή των ανθρώπων). Οι ίδιοι, αν και βαμπίρ, δεν αιματοκυλούν τον κόσμο γύρω τους (άλλωστε αυτό θα ήταν «τόσο μπανάλ και 15ου αιώνα»). Ζουν μοναχικά, προμηθεύονται αίμα από νοσοκομεία και μεσάζοντες, σέβονται τη φύση κι όλα τα πλάσματα που την κατοικούν.

Όταν η κατάθλιψη του Αδάμ (έχει παραγγείλει μία ξύλινη σφαίρα για να βάλει τέλος στην αέναη ύπαρξή του) γίνει αντιληπτή από την Εύα, κάνει το υπερατλαντικό ταξίδι για να τον βρει. Όσο είναι εκεί, η αγάπη της, η αισιοδοξία και το χιούμορ της θα ισορροπήσουν τον σύντροφό της, αλλά τους περιμένει μία έκπληξη: η μικρή της αδελφή, ένα άγριο νιάτο που εδώ και αιώνες αναστατώνει τις ζωές τους θα εμφανιστεί στο κατώφλι τους για να το κάνει άλλη μία φορά.

Ο Τζιμ Τζάρμους πατάει εξαιρετικά πάνω στην vampire genre μόδα, πλάθοντας δύο ακαταμάχητα γοητευτικά βαμπίρ (**η Τίλντα Σούντον και ο Τομ Χίγκελτον είναι έτσι κι αλλιώς αιθέρια εξωτικοί, αλλά στην ταινία ξεπερνούν τους εαυτούς τους**), κινηματογραφώντας με υγρά νωχελικά τράβελινγκ τις κινήσεις τους, χτίζοντας απόκοσμη ατμόσφαιρα (ο Γιόρικ Λε Σο υπογράφει την υπέροχη φωτογραφία) με τις νυχτερινές περιηγήσεις τους στις λεωφόρους με τα εγκαταλεημένα εργοστάσια-κουφάρια του Ντιτρόιτ ή αποτυπώνοντας τα γυμνά τους σώματα να κοιμούνται τις μέρες, σε αγκαλιές που σταματούν το χρόνο: μοιάζουν με δύο γλυπτά που αγνοούν τους ανθρώπους που τρέχουν τριγύρω τους να προλάβουν τις σαχνές τους καθημερινότητες.

Κι αυτό γιατί ο Τζάρμους δεν έχει φυσικά σκοπό να μας τρομάξει με ένα τυπικό horror movie. Η ιδέα του είναι **ευφυής και αλληγορική**. Οι δύο μοιραίοι εραστές επιβιώνουν μέσα από τον έρωτά τους και την δική τους επικοινωνία σ' έναν αλτρουϊστικό κόσμο που απαξιώνει τους καλλιτέχνες, έχει σταματήσει να

ακούει, να κοιτάζει, να εκτιμά. Ο μουσικός κι ερασιτέχνης εφευρέτης Αδάμ (το alter ego του Τζάρμους) ο οποίος θεωρεί επίσης καλλιτέχνης τον Δαρβίνο, τον Γαλιλαίο, τον Τέσλα, είναι δεμένος με το παρελθόν. Δεν το πετά, δεν το ανταλλάζει με το καινούργιο, το νέο, το χιπ. Βινύλια, βιβλία, παλιές συσκευές συνωστίζουν τα δωμάτια του σπιτιού του. Gibson, Gretsch και ακουστικές κιθάρες από το 1930 μέχρι τα 70s είναι οι θησαυροί του. Τις χαϊδεύει, τις τιμά, τις εκτιμά. Αυτή όμως η νοσταλγία είναι που... του ρουφά τη ζωή, ή τουλάχιστον τη χαρά της.

Η Εύα είναι αυτή που φιλοσοφεί, τον ηρεμεί, μοιράζεται τη γαλήνη της και ιστορίες που τον κάνουν να σταματά να κοιτά μελαγχολικά τη γη και να σηκώνει το κεφάλι ψηλά στα αστέρια, εκεί όπου κρύβονται μύθοι, όνειρα και διαμάντια. «Όλους αυτούς τους αιώνες, ακόμα να καταλάβεις ποιο είναι το ζητούμενο: η κάθε νύχτα, η φύση, η καλοσύνη... ο χορός!»

Το ότι ο Τζάρμους αφιερώνει την ταινία στους τίτλους τέλους στη Σάρα Ντράιβερ, την επί χρόνια καλλιτέχνη σύντροφό του, είναι απλά η επιβεβαίωση όσων βλέπουμε επί ένα δώρο στην οθόνη. Τι κι αν ο τόνος είναι ξεκάθαρα κωμικός (εξαιρετικά μακάβρια one liners και παιχνίδια με τη λέξη αίμα συνθέτουν τη σήμα κατατεθέν off beat κωμική νότα του Τζάρμους) τι κι αν το κινηματογραφικό πείραμα έχει την μασκαράτα των ταινιών τρόμου – **αυτό είναι ένα ερωτικό γράμμα ενός άντρα που συνειδητοποιεί ότι ο ίδιος και η τέχνη του επέζησαν μόνο μέσα από το μοίρασμα, την συντροφικότητα.**

Χαζεύοντας την Εύα και τον Αδάμ, την Τίλντα και τον Τομ, να λικνίζονται αγκαλιασμένοι στις μουσικές των 78 στροφών 50s, 60s και 70s βινυλίων τους (**η μουσική που κατακλύζει την ταινία είναι ένα από τα πιο μαγικά της συστατικά**), δεν μπορείς παρά να φαντάζεσαι και τον Τζιμ και τη Σάρα να έχουν επιβιώσει δεκαετίες όπου αισθάνονται εξωγήινοι με τον υπόλοιπο κόσμο και σε τέλεια, συμπληρωματική αρμονία μεταξύ τους. Να ζουν άγριες και ήρεμες, νεαρές και μεσήλικες νεοϋορκέζικες νύχτες, όπου κάποιος θα πέφτει, ο άλλος θα τον σηκώνει, θα του δείχνει τα άστρα και θα χορεύουν. **Γιατί μόνο οι εραστές επιβιώνουν σ' αυτό τον άθλιο κόσμο.**

ΠΟΛΥ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ

Η επιστροφή του Τζιμ Τζάρμους πίσω από την κάμερα με τον τίτλο «Only Lovers Left Alive» / «Μόνο οι Εραστές Επιβιώνουν» (που προβλήθηκε στο διαγωνιστικό τμήμα του Φεστιβάλ Καννών και έχει τον Χρήστο Κωνσταντακόπουλο ως έναν από τους παραγωγούς της) γίνεται με ένα μητροπολιτικό παραμύθι που μιλά για μοντέρνους βρικόλακες, ακούει δυνατά rock'n'roll μουσική, λατρεύει τις νυχτερινές βόλτες στην πόλη και αποθεώνει την Τίλντα Σούντον ως μια σαγηνευτική κινηματογραφική παρουσία. **Με μια λέξη: απόλαυση!**

Ένας άντρας και μια γυναίκα περιπλανιούνται νύχτα στους άδειους δρόμους της πόλης. Αντικρίζουν τον έξω κόσμο μόνο στο σκοτάδι, γιατί η ταινία μάς τους συστήνει ως αιωνόβιους βρικόλακες και είναι απαγορευτικό να τους δει το φως της μέρας. Τα βήματά τους πηγαиноέρχονται ανάμεσα στην

Ταγγέρη και στο Ντιτρόιτ, ψάχνοντας ένα μέρος για να ριζώσουν και να συνεχίσουν ανενόχλητοι την πορεία τους στο διηλεκές. Ένα πράγμα παραμένει βέβαιο στην περίπτωση των δυο αυτών εραστών: Η αγάπη του ενός για τον άλλο τούς έχει κρατήσει μαζί αχώριστους μέσα στους αιώνες και ξάγρυπνους για αμέτρητες νύχτες.

Οι δυο βρικόλακες ήρωες της νέας ταινίας του Τζάρμους είναι η Τίλντα Σουίντον και ο Τιμ Χίντλεστον. Δυο μητροπολιτικοί δανδήδες που αγαπούν την ίδια μουσική, φιλοσοφούν με την ίδια απόλαυση πάνω στις επιστήμες, τη λογοτεχνία, την ιστορία και το ροκ εν ρολ, τρέφονται μόνο με ανόθευτο αίμα που προμηθεύονται από κάποιο νοσοκομείο, λατρεύουν να οδηγούν αμέριμνοι το vintage αυτοκίνητό τους κάτω από το φως του φεγγαριού, παίζουν βινύλια σε ένα παλιό πικάπ, φυγαδεύουν συχνά το βλέμμα τους πίσω από μαύρα γυαλιά και λατρεύουν τον ήχο της κιθάρας.

Δυο βρικόλακες που βρέθηκαν ξαφνικά να βολτάρουν στο κινηματογραφικό σύμπαν του Τζάρμους δεν θα μπορούσαν να αποτελούν τίποτα λιγότερο από συναρπαστικά πλάσματα. Ομοίως, ο τρόπος με τον οποίο ο 60χρονος σκηνοθέτης επιστρέφει, μετά από τετραετή απουσία στο σινεμά, για να προσφέρει μια δική του εκδοχή στον προσφιλή βαμπυρικό μύθο, ήταν αδύνατο να παραμείνει στα επίπεδα του προβλέψιμου και του συμβατικού. Γι' αυτό το «Only Lovers Left Alive», με τη βαθιά ρομαντική του διάθεση, τη λατρεία για οτιδήποτε νυχτερινό, τη φετιχιστική του προσέγγιση στους στυλάτους ήρωές του, το απαράμιλλο κουλ ύφος του και την αδυναμία του στο υποψιασμένο χιούμορ **γίνεται ένα από εκείνα τα φιλμ που μπορεί κανείς να αγαπήσει αυτόματα.**

Έτη φωτός μακριά από την απλή λογική μιας δημιουργίας τρόμου, η ταινία αποτελεί μια **πανέμορφη ερωτική ιστορία και ταυτόχρονα μια έξυπνη αλληγορία πάνω στο αδυσώπητο πέρασμα του χρόνου**

και στην ανάγκη κάθε ανθρώπου να οχυρώνεται στα πρόσωπα και στα αντικείμενα που αγαπά προκειμένου να αντιστέκεται στη φθορά και σε εκείνη την εκ γενετής μελαγχολία που κουβαλά μαζί της κάθε ύπαρξη.

Συλλαμβάνοντας το φιλμ με ένα χαλαρό, σχεδόν αυτοσχέδιο τρόπο, ο Τζιμ Τζάρμους διαποτίζει το μεγαλύτερο μέρος του με μια αυθόρμητη αίσθηση, αφήνοντας τους θεατές να συγχρονιστούν μόνοι στις παράξενες συχνότητες από τις οποίες εκπέμπει. Με τον ξένοιαστο τρόπο ενός σκηνοθέτη ο οποίος δε νιώθει την ανάγκη να αποδείξει τίποτα αλλά χρησιμοποιεί το σινεμά για να επικοινωνεί με όσους μοιράζονται τις ίδιες εμμονές με εκείνον, ο Τζάρμους μετατρέπει το «Only Lovers Left Alive» σε ένα χρυσωρυχείο απίθανων διαλογικών μερών, μαγευτικών νυχτερινών πλάνων και μικρών στιγμών που καρφώνονται μεμιάς στη μνήμη.

ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΤΣΙΚΑΣ

ΤΖΙΜ ΤΖΑΡΜΟΥΣ

Θεωρείται μία από τις πιο επιδραστικές μορφές του αμερικανικού ανεξάρτητου σινεμά. Οι ταινίες του συχνά διακρίνονται για τον υπερβατικό μινιμαλισμό τους και την ανατροπή των παραδοσιακών κινηματογραφικών ειδών, όπως της ταινίας δρόμου, του ουέστερν, του αστυνομικού.

Γεννήθηκε στο Έικρον του Οχάιο και ζει κι εργάζεται στη Νέα Υόρκη.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ (Επιλεκτική)

Permanent Vacation 1980, Stranger than Paradise 1984, Down by Law 1986, Mystery Train 1989, Night on Earth 1991, Dead man 1995, Ghost dog: The way of the Samurai 1999, Coffee and cigarettes 2003, Broken Flowers 2005, The limits of control 2009, Only lovers left alive 2013.

